

III

(Atti preparatorji)

IL-QORTI TAL-AWDITURI

OPINJONI Nru 7/2020

(skont l-Artikolu 287(4), TFUE)

li takkumpanja r-Rapport tal-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli (COM(2020) 224 final)

(2020/C 353/01)

WERREJ

	Paragrafu	Pàġna
Introduzzjoni	1-4	3
Ambitu u twaqqit tal-Opinjoni tal-Qorti	1	3
Ir-rapport ta' implimentazzjoni	2	3
L-Opinjoni tagħna	3-4	3
Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jissodisfax ċerti rekwiżiti bażiċi	5-14	4
Kriterji	5-6	4
Ir-rapport ta' implimentazzjoni huwa r-riżultat ta' valutazzjoni limitata aktar milli ta' evalwazzjoni shiħa	7-10	4
Il-proċessi tan-negozju tal-EFSD ma ġewx rieżaminati	11-12	4
Ir-rapport ta' implimentazzjoni ġie ppubblikat tard	13-14	5
Il-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni u l-effettività tiegħu ma ġewx ivvalutati bis-shiħ	15-49	5
Ftit hemm informazzjoni disponibbli dwar l-addizzjonalità u dwar aspetti tal-effettività	15-35	5
Kriterji	15-16	5
Il-kapaċità tal-EFSD biex jimmobilizza investimenti addizzjonali tista' tkun stmata b'mod eċċessiv	17-20	6
Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma għandux informazzjoni dwar il-prestazzjoni tal-EFSD fl-attirar ta' fondi mis-settur privat	21-22	7
Il-konkluzjonijiet tar-rapport ta' implimentazzjoni dwar l-addizzjonalità mhux finanzjarja u l-prestazzjoni tal-EFSD fit-twassil ta' prodotti innovattivi huma essenzjalment ibbażati fuq previzjonijiet	23-26	7

Peress li l-EFSD għadu fi stadju ta' implimentazzjoni bikri, mhuwiex possibbli tiġi vvalutata l-kontribut tiegħu għall-ilħuq tal-SDGs jew biex jiġu indirizzati l-kawżi ewlenin tal-migrazzjoni	27-32	8
Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jispjegax id-diskrepanzi li hemm bejn id-dati ta' skadenza tar-Regolament dwar l-EFSD u r-ritmu reali tal-implimentazzjoni	33-35	8
Xi problemi relatati mal-funzjonament u l-ġestjoni tal-EFSD mhumiex riflessi suffiċjement fir-rapport ta' implimentazzjoni	36-49	9
Kriterji	36-37	9
L-orjentazzjoni strateġika informali jdghajjef it-trasparenza	38-41	9
Il-portafoll attwali tal-programmi ma jirriflettix l-intenzjoni li tiġi żgurata koperatura tematika diversifikata	42-44	10
L-ghodod tal-valutazzjoni tar-riskju għall-ipprezzar tal-garanziji jehtieg li jiġu żviluppati aktar	45-49	10
Kunsiderazzjonijiet addizzjonali dwar il-qafas ta' evalwazzjoni u monitoraġġ tal-EFSD	50-62	11
Kriterji	50-53	11
Il-proposta għall-istabbiliment tal-EFSD ma kinitx akkumpanjata minn valutazzjoni tal-impatt	54-55	12
L-użu u l-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD għadhom ma ġewx evalwati	56-58	12
Dghufijiet fil-qafas tar-riżultati	59-62	13
Konkluzjonijiet	63-68	13

IL-QORTI TAL-AWDITURI TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 287(4)(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) 2017/1601 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Settembru 2017 li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli (EFSD), il-Garanzija tal-EFSD u l-Fond ta' Garanzija tal-EFSD ⁽²⁾ ("ir-Regolament dwar l-EFSD"), u b'mod partikolari l-Artikolu 17(1) u 17(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli ⁽³⁾ skont l-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD,

Billi, skont l-Artikolu 17(1) u (2) tar-Regolament dwar l-EFSD, ir-rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-evalwazzjoni tagħha tal-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħu u l-kontribut effettiv tiegħu għall-iskop u l-oġettivi tar-Regolament dwar l-EFSD kif ukoll ir-rapport ta' evalwazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-Fond ta' Garanzija tal-EFSD, għandhom ikunu akkumpanjati minn opinjoni tal-Qorti tal-Awdituri;

ADOTTAT L-OPINJONI LI ĠEJJA:

INTRODUZZJONI**Ambitu u twaqqit tal-Opinjoni tal-Qorti**

1. Fit-28 ta' Mejju 2020, il-Kummissjoni pprezentat proposta legiżlattiva ⁽⁴⁾ biex temenda r-Regolament eżistenti dwar l-EFSD, bil-hsieb li testendi d-durata u l-ambitu ġeografiku tiegħu u żżid l-ammont tal-garanzija tal-UE prevista minnu. Fit-2 ta' Ġunju 2020, il-Kummissjoni ppubblikat rapport dwar l-implimentazzjoni tal-EFSD skont l-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD ("ir-rapport ta' implimentazzjoni") ⁽⁵⁾. Dan ir-rapport kien akkumpanjat minn rapport ta' implimentazzjoni indipendenti ("ir-rapport ta' valutazzjoni esterna") dwar l-EFSD u l-Fond ta' Garanzija tal-EFSD, datat l-14 ta' Jannar 2020 u ġie ppubblikat mill-Kummissjoni fuq is-sit web tagħha fl-4 ta' Ġunju 2020 ⁽⁶⁾. Fil-laqgħa straordinarja tiegħu li saret fis-17, it-18, id-19, l-20, u l-21 ta' Lulju 2020, il-Kunsill Ewropew iddeċieda li ma kienx se jkun hemm bidla għall-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) 2014-2020 ⁽⁷⁾. B'rispons għal dawn l-iżviluppi, ahna ddeċidejna li niffukaw l-Opinjoni tagħna fuq ir-rapport ta' implimentazzjoni, minghajr referenza ulterjuri għall-proposta legiżlattiva tal-Kummissjoni.

Ir-rapport ta' implimentazzjoni

2. Skont l-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD, il-Kummissjoni għandha tevalwa "l-funzjonament [inizjali] tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħu u l-kontribut effettiv tiegħu għall-iskop u l-oġettivi ta' dan ir-Regolament." B'referenza għal din id-dispożizzjoni regolatorja, ir-rapport ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni jiddeskrivi lill-nifsu bħala "valutazzjoni inizjali tal-kriterji ta' evalwazzjoni rilevanti ewlenin, l-effiċjenza, l-effettività, il-koerenza u l-valur miżjud."

L-Opinjoni tagħna

3. Din l-Opinjoni hija strutturata madwar il-kunsiderazzjonijiet li ġejjin:

- jekk ir-rapport ta' implimentazzjoni jissodisfax ir-rekwiżiti tal-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD,
- jekk ir-rapport ta' implimentazzjoni jissodisfax l-iskop tiegħu li jivvaluta l-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħi u l-effettività tiegħu,
- jekk l-EFSD għandux qafas komprensiv ta' monitoraġġ u evalwazzjoni.

4. L-Opinjoni tagħna ma tfasslitx abbażi tal-istess proċeduri li kieku nużaw meta niktbu rapport speċjali.

⁽¹⁾ ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 249, 27.9.2017, p. 1 (imsejjah "ir-Regolament dwar l-EFSD").

⁽³⁾ COM(2020)224 final tat-2.6.2020 (imsejjah "ir-rapport ta' implimentazzjoni").

⁽⁴⁾ COM(2020)407 final tat-28.5.2020.

⁽⁵⁾ Il-Kummissjoni ipprezentat il-rapport tagħha fl-istess ġurnata.

⁽⁶⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna bit-titolu li ġej: "Implementation report of the EFSD and the EFSD Guarantee Fund, final report, 14 January 2020" (minn hawn 'il quddiem imsejjah "ir-rapport ta' valutazzjoni esterna").

⁽⁷⁾ Il-laqgħa straordinarja tal-Kunsill Ewropew (fis-17, it-18, id-19, l-20, u l-21 ta' Lulju 2020) – Konklużjonijiet, EUCO 10/20, il-21 ta' Lulju 2020, il-punt A.31.

IR-RAPPORT TA' IMPLIMENTAZZJONI MA JISSODISFAX ĊERTI REKWIŻITI BAŻIĊI

Kriterji

5. Skont l-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD, sal-31 ta' Diċembru 2019, il-Kummissjoni għandha tevalwa l-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħu u l-kontribut effettiv tiegħu għall-iskop u l-oġġettivi ta' dan ir-Regolament, u għandha tippreżenta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill ir-rapport ta' evalwazzjoni tagħha, li jkun fih evalwazzjoni indipendenti esterna tal-applikazzjoni tar-Regolament.

6. Il-linji gwida għal regolamentazzjoni ahjar jipprovdu li jenhtieg li l-evalwazzjonijiet isegwu metodologija robusta u ddefinita b'mod ċar li hija intenzjonata li tipproduċi sejbiet oġġettivi. Bħala minimu, l-evalwazzjonijiet iridu jivvalutaw l-effettività, l-effiċjenza, ir-rilevanza, il-koerenza u l-valur miżjud tal-UE, jew ikun fihom spjegazzjoni għalfejn dan ma sarx ⁽⁸⁾.

Ir-rapport ta' implimentazzjoni huwa r-riżultat ta' valutazzjoni limitata aktar milli ta' evalwazzjoni shiha

7. Filwaqt li r-rapport ta' implimentazzjoni jirreferi għall-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD, il-Kummissjoni ma tiddekrivihx bħala rapport ta' evalwazzjoni. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jipprovdi l-valutazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħu u l-kontribut effettiv tiegħu għall-iskop u l-oġġettivi tar-Regolament dwar l-EFSD. Huwa bbażat fuq valutazzjoni indipendenti mwettqa minn konsulenti esterni.

8. Id-differenza bejn evalwazzjoni u valutazzjoni hija deskritta kif ġej fil-linji gwida tal-Kummissjoni għal Regolamentazzjoni Ahjar: "Evalwazzjoni tmur lil hinn minn valutazzjoni ta' x'gara; hija tqis għalfejn ikun sehh (ir-rwol tal-intervent tal-UE) u, fejn possibbli, kemm kien hemm tibdil b'konsegwenza tiegħu. Jenhtieg li hija thares lejn il-perspettiva usa' u tagħti gudizzju indipendenti u oġġettiv tas-sitwazzjoni bbażat fuq l-evidenza disponibbli" ⁽⁹⁾.

9. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jispjega li, għalkemm il-metodologija u l-istruttura użati fil-valutazzjoni segwew l-approċċ użat għall-evalwazzjonijiet, jenhtieg li tiġi meqjusa bħala valutazzjoni u mhux bħala evalwazzjoni tal-EFSD. Dan għaliex xi attività tal-EFSD b'kemm kienet għadha bdiet, u għaliex kultant valutazzjoni għandha bżonn tkun iktar diskrezzjonali u indikattiva milli normalment ikun il-każ għal evalwazzjoni ⁽¹⁰⁾.

10. Minbarra din il-problema, il-konsulenti tar-rapport ta' valutazzjoni esterna osservaw li xogħolhom kien suġġett għal bosta limitazzjonijiet:

- l-inkarigu twettaq b'tim żgħir u b'baġit limitat,
- ma sarux żjarat lid-Delegazzjonijiet tal-UE jew lil proġetti li jirċievu appoġġ taht l-EFSD, iżda saru intervisti u konsultazzjonijiet bit-telefon mal-persunal mid-Delegazzjonijiet tal-UE,
- mill-proġetti approvati għal għotjiet ta' tahlit ftit kienu daww li kienu għamlu progress sinifikanti fl-implimentazzjoni u, fl-aħhar tal-inkarigu, 25 mit-28 programm ta' garanzija approvati baqghu ma ġewx iffirmati u ffażi inizjali.

Minhabba dawn il-limitazzjonijiet, kien hemm dipendenza qawwija fuq l-intervisti u, kultant, l-evidenza konkreta kienet skarsa ⁽¹¹⁾.

Il-proċessi tan-negozju tal-EFSD ma ġewx rieżaminati

11. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li l-pjan ta' azzjoni operazzjonali tal-EFSD jirrikjedi rieżaminar aktar dettaljat milli kien possibbli fir-rapport ta' valutazzjoni. Konsegwentement, huwa jirrakkomanda li jitwettaq rieżaminar li jkopri l-proċessi tan-negozju, ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-Kwartieri Ġenerali u tad-Delegazzjonijiet tal-UE, il-kapaċità tagħhom, il-hiliet tal-persunal u t-taħriġ, kif ukoll il-ġestjoni tal-għarfien tagħhom ⁽¹²⁾. Ir-rapport ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni jilqa' r-rakkomandazzjoni tal-valutazzjoni esterna li jrid jitwettaq rieżaminar tal-proċessi tan-negozju tal-EFSD, u jagħti x'jifhem li dan se jkun kopert mir-ieżaminar li għadu għaddej tal-arkitettura finanzjarja l-għdida li se tiġi stabbilita għall-EFSD+, is-suċċessur propost għall-EFSD ⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni "Better regulation guidelines", (SWD(2017) 350, July 2017) - Regolamentazzjoni ahjar: linji gwida u sett ta' għodod, ara "Guidelines on evaluation (including fitness checks)", il-Kapitolu VI.

⁽⁹⁾ Regolamentazzjoni ahjar: linji gwida u sett ta' għodod, ara "Guidelines on evaluation (including fitness checks) and key requirements", il-Kapitolu VI, Introduzzjoni.

⁽¹⁰⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽¹¹⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, l-Introduzzjoni.

⁽¹²⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, ir-Rakkomandazzjoni 6.

⁽¹³⁾ F'Gunju 2018, il-Kummissjoni għamlet proposta għal Regolament li jstabbilixxi l-Istrument ta' Viċinat, ta' Kooperazzjoni għall-Iżvilupp u ta' Kooperazzjoni Internazzjonali (NDICI) (COM(2018) 460 final). Skont it-termini ta' din il-proposta, id-dispożizzjonijiet eżistenti dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli, il-Mandat ta' Self Estern u l-Fond ta' Garanzija għall-azzjonijiet esterni jiġu mgħaqda u sostitwiti mill-kapitolu "EFSD+ garanziji baġitarji u assistenza finanzjarja lil pajjiżi terzi".

12. Ahna nqisu li rieżaminar tal-proċessi tan-negozju tal-EFSD huwa element ewlieni fil-valutazzjoni tal-funzjonament inizjali u l-ġestjoni tal-EFSD, li huwa nieqes mir-Rapport ta' Implimentazzjoni.

Ir-rapport ta' implimentazzjoni ġie ppubblikat tard

13. L-ambitu kemm tar-rapport ta' implimentazzjoni⁽¹⁴⁾ kif ukoll tal-valutazzjoni esterna kopra l-perjodu bejn l-1 ta' Jannar 2017 u l-aħħar ta' Settembru 2019. Fil-15 ta' Novembru 2019 ġiet ipprezentata l-ewwel verżjoni tar-rapport ta' valutazzjoni esterna lill-Kummissjoni⁽¹⁵⁾; ir-rapport finali, datat l-14 ta' Jannar 2020, ġie ppubblikat fl-4 ta' Ġunju 2020⁽¹⁶⁾.

14. Ir-rapport ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni, li huwa bbażat fuq ir-riżultati tal-valutazzjoni esterna, ġie ppubblikat fit-2 ta' Ġunju 2020, tmien xhur wara t-tmien tal-perjodu kopert mill-valutazzjoni esterna u hames xhur wara d-data ta' skadenza stabbilita fl-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD għall-evalwazzjoni tal-Kummissjoni.

IL-FUNZJONAMENT INIZJALI TAL-EFSD, IL-ĠESTJONI U L-EFFETTIVITÀ TIEGĦU MA ĠEWX IVVALUTATI BIS-SHIH

Ftit hemm informazzjoni disponibbli dwar l-addizzjonalità u dwar aspetti tal-effettività

Kriterji

15. Ir-Regolament dwar l-EFSD stess fih id-dikjarazzjonijiet li ġejjin dwar l-ghanijiet tal-EFSD:

"L-ghan tal-EFSD [...] għandu jkun li jappoġġja l-investimenti u aċċess akbar għall-finanzjament, primarjament fl-Afrika u l-pajjiżi tal-Viċinat Ewropew, sabiex iħeġġeġ l-iżvilupp ekonomiku u soċjali sostenibbli u inkluziv u jippromovi r-reżiljenza soċjoekonomika tal-pajjiżi shab [...] b'enfasi partikolari fuq it-tkabbir sostenibbli u inkluziv, fuq il-holqien ta' impiegi decenti, fuq l-ugwaljanza bejn is-sessi u l-emanipazzjoni tan-nisa u ż-żgħażaġh, u fuq is-setturi soċjoekonomiċi u l-intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju, filwaqt li jimmassimizza l-addizzjonalità, irendi prodotti innovattivi u jattira l-fondi mis-settur privat"⁽¹⁷⁾.

"Addizzjonalità" tfisser il-prinċipju li jiġi żgurat li l-appoġġ għall-Garanzija tal-EFSD jikkontribwixxi għal żvilupp sostenibbli permezz ta' operazzjonijiet li ma setghux jitwettqu mingħajr il-Garanzija tal-EFSD, jew li jiksibu riżultati pożittivi li jmorru lil hinn minn dak li seta' jinkiseb mingħajr l-appoġġ. Addizzjonalità tfisser ukoll li jiġi attirat il-finanzjament mis-settur privat u jiġu indirizzati l-fallimenti tas-suq jew sitwazzjonijiet subottimali ta' investiment kif ukoll it-titjib tal-kwalità, is-sostenibilità, l-impatt jew l-iskala ta' investiment. Il-prinċipju jiżgura wkoll li l-operazzjonijiet tal-Garanzija tal-EFSD ma jissostitwux l-appoġġ ta' Stat Membru, il-finanzjament privat jew intervent finanzjarju iehor mill-Unjoni jew internazzjonali, u jevitaw li jeskludu investimenti pubbliċi jew privati oħrajn. (...)"⁽¹⁸⁾.

"L-EFSD għandu jkun iggwidat mill-oġġettivi tal-azzjoni esterna tal-Unjoni kif stabbiliti fl-Artikolu 21 tat-TUE u tal-politika tal-Unjoni fil-qasam tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp kif stabbiliti fl-Artikolu 208 tat-TFUE u mill-prinċipji maqbulin internazzjonalment dwar l-effettività tal-iżvilupp. L-EFSD għandu jikkontribwixxi sabiex jintlaħqu l-Ghanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tal-Aġenda 2030, b'mod partikolari l-qerda tal-faqar, u, meta jkun xieraq, jikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tal-Politika Ewropea għall-Viċinat, sabiex b'hekk jindirizza l-kawżi soċjoekonomiċi speċifiċi tal-migrazzjoni u jrawwem riintegrazzjoni sostenibbli tal-migranti li jirritornaw fil-pajjiżi tal-oġġini tagħhom, filwaqt li jsaħħah il-komunitajiet ta' tranżitu u daww ospitanti"⁽¹⁹⁾.

"L-EFSD għandu jikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi billi jidderiegi wkoll l-investimenti għas-setturi li jippromwovu l-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih"⁽²⁰⁾.

16. Barra minn hekk, il-premessi tar-Regolament dwar l-EFSD jiddikjaraw dan li ġej:

"Sabiex jiġu sodisfatti l-impenji politiċi tal-Unjoni dwar l-azzjoni fir-rigward tal-klima, l-enerġija rinnovabbli u l-effiċjenza tar-riżorsi, jenħtieġ li sehem minimu ta' 28 % mill-finanzjament allokat taħt il-Garanzija tal-EFSD jiġi allokat għall-investimenti rilevanti għal daww is-setturi"⁽²¹⁾.

⁽¹⁴⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 2.

⁽¹⁵⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, l-Introduzzjoni.

⁽¹⁶⁾ Ara n-Nota 5 f'qiegħ il-paġna.

⁽¹⁷⁾ L-Artikolu 3(1) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽¹⁸⁾ L-Artikolu 2(5) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽¹⁹⁾ L-Artikolu 3(2) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽²⁰⁾ L-Artikolu 3(3) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽²¹⁾ Il-Premessa 10 tar-Regolament dwar l-EFSD.

Il-kapaċità tal-EFSD biex jimmobilizza investimenti addizzjonali tista' tkun stmata b'mod eċċessiv

17. Fl-Opinjoni Nru 2/2016 tagħna, ahna osservajna li d-determinazzjoni tal-ammonti mmobilizzati minn investimenti pubbliċi mhix faċli ⁽²²⁾. Il-Kumitat għall-Għajnuna fl-Iżvilupp tal-OECD ppropona metodu ⁽²³⁾ ⁽²⁴⁾ għall-iżolament tal-kontribuzzjoni tal-investimenti pubbliċi fil-mobilizzazzjoni ta' fondi addizzjonali. L-elementi ewlenin jingħataw fil-qosor hawn taht:

- Jekk il-finanzjament pubbliku jintuża biex jiggarantixxi selfa li tiffinanzja proġett, huwa l-ammont tas-selfa garantita li jitqies li għe mmobilizzat mill-użu tal-finanzjament pubbliku. Kwalunkwe finanzjament addizzjonali, minbarra s-selfa, ma jitqiesx li għe ingranat mill-garanzija.
- Jekk il-finanzjament pubbliku jintuża bħala parti minn selfa estiża minn bosta partijiet – selfa sindakata – il-kontribuzzjonijiet ta' kull mutwanti jittiehdu inkunsiderazzjoni fuq bażi *pro rata*. Fi kliem iehor, tiġi rikonoxxuta l-kontribuzzjoni tal-partijiet l-oħra, minflok ma jitqies li l-ammont kollu kemm hu li għe immobilizzat huwa dovut għall-finanzjament pubbliku.
- Fl-investimenti fl-ekwiż, l-ammont meqjus li għe mmobilizzat mill-finanzjament pubbliku jeskludi kwalunkwe investment precedenti. Meta f'investment ikunu ppartecipaw bosta korpi pubbliċi, l-ammonti mmobilizzati mis-settur privat huma attribwibbli għal kull wiehed minnhom fuq bażi *pro rata*.

18. Ir-Regolament Finanzjarju jiddefinixxi l-effett ta' ingranaġ bħala "l-ammont ta' finanzjament rimborzabbli pprovdut lir-riċevituri finali eliġibbli maqsum bl-ammont tal-kontribuzzjoni tal-Unjoni" ⁽²⁵⁾. Fir-Rapport Speċjali Nru 19/2016 tagħna, ahna osservajna li l-indikatur ta' investment addizzjonali mmobilizzat mill-istrumenti finanzjarji jista' jiġi ddikjarat b'mod eċċessiv, billi mhux is-sorsi kollha ta' finanzjament attirati minn proġett huma r-riżultat tal-kontribuzzjoni mill-UE ⁽²⁶⁾. Fir-Rapport Speċjali Nru 16/2014 tagħna, ahna osservajna li "għal 15 mit-30 proġett [ta' għotja ta' tahlit] eżaminati mill-Qorti, ma kien hemm l-ebda analiżi konvinċenti li turi li kienet mehtieġa għotja sabiex is-selfa tiġi kkuntrattata [...]. Skont il-każ ikkonċernat, kien hemm indikazzjonijiet li l-investimenti kienu jsiru wkoll mingħajr l-għotja" ⁽²⁷⁾.

19. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li l-EFSD qiegħed jinkludi (jattira) ammonti sostanzjali ta' finanzjament iehor, fosthom kofinanzjament privat ⁽²⁸⁾, u jikseb riżultati fir-rigward tal-"addizzjonalità finanzjarja" ⁽²⁹⁾. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jiddeskrivi l-punt sa fejn l-EFSD jimmobilizza l-fondi addizzjonali, u jsemmi ċ-"ċifra [medja] ta' ingranaġ finanzjarju" tal-EFSD" ikkalkulata fir-rapport ta' evalwazzjoni esterna. Din iċ-ċifra tinkiseb bid-diviżjoni tal-ammont totali ta' għotjiet ta' tahlit u garanziji approvati taht l-EFSD bl-ammont totali ta' investimenti minn sorsi oħra, għall-operazzjonijiet kollha appoġġati mill-EFSD. Fuq il-bażi ta' data tal-EFSD f'Settembru 2019, il-valutazzjoni esterna stmat ċifra medja ta' ingranaġ finanzjarju ta' 10,04 ⁽³⁰⁾. Skont ir-rapport ta' implimentazzjoni, dan "jagħti xhieda tal-effettività tal-mudell tal-EFSD biex jattira aktar flus" ⁽³¹⁾.

20. Ahna nqisu li ċ-ċifra ta' ingranaġ li tidher fir-rapport ta' implimentazzjoni bħala indikatur tal-kapaċità tal-EFSD li jimmobilizza investimenti addizzjonali mhix affidabbli biżżejjed, u tista' tkun stmata b'mod eċċessiv. B'mod partikolari, hija milquta mill-problemi li gejjin:

- L-istima tal-effett ta' ingranaġ tal-EFSD tirriżulta minn kalkolu ottimist iżżejjed li jassumi li mingħajr l-EFSD l-ammont ta' investment huwa żero ⁽³²⁾.
- Id-data kollha fil-kalkolu tal-valutazzjoni esterna taċ-ċifra medja ta' ingranaġ finanzjarju kienet ipprovduta mid-DG DEVC ⁽³³⁾; mhuwiex ċar sa fejn kienet għet ivverifikata b'mod indipendenti mill-kuntrattur tal-valutazzjoni esterna.

⁽²²⁾ L-Opinjoni Nru 2/2016: "Il-FEIS: proposta bikrija għall-estensjoni u l-espansjoni", il-paragrafu 47 (ĠU C 465, 13.12.2016, p. 1).

⁽²³⁾ L-OECD, "Methodologies to measure amounts mobilised from the private sector by official development finance interventions", DCD/DAC/STAT(2015)8, l-24 ta' Frar 2015.

⁽²⁴⁾ Attwalment din il-metodoloġija qiegħda tiġi rieżaminata mill-OECD.

⁽²⁵⁾ L-Artikolu 2(38) tar-Regolament Finanzjarju (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

⁽²⁶⁾ Ir-Rapport Speċjali Nru 19/2016: "L-implimentazzjoni tal-baġit tal-UE permezz ta' strumenti finanzjarji — tagħlimiet li għandhom jinsiltu mill-perjodu tal-programm 2007-2013", il-paragrafu 70 (ĠU C 250, 9.7.2016, p. 2).

⁽²⁷⁾ Ir-Rapport Speċjali Nru 16/2014: "L-effettività tal-kombinament ta' għotjiet tal-faċilitajiet ta' investment reġjonali ma' selfiet minn istituzzjonijiet finanzjarji għall-appoġġ ta' politiki esterni tal-UE", il-paragrafu 42 (ĠU C 381, 28.10.2014, p. 13).

⁽²⁸⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.2.

⁽²⁹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽³⁰⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.1.

⁽³¹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.2.

⁽³²⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.2.

⁽³³⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, in-Nota 29 f'qiegħ il-paġna.

- Filwaqt li r-rapport ta' valutazzjoni esterna jqis li huwa "probabbli" li l-appoġġ mogħti mill-EFSD ikkatalizza l-ammont ta' ingranaġġ mitlub, fis-sens li l-operazzjonijiet appoġġati mill-EFSD ma kinux isehhu minghajr l-appoġġ mill-EFSD, huwa jirrikonnoxxi li l-kontrofattwali ma jistax jiġi ppruvat ⁽³⁴⁾.

Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma għandux informazzjoni dwar il-prestazzjoni tal-EFSD fl-attirar ta' fondi mis-settur privat

21. Il-katalizzazzjoni tal-investiment ta' finanzjament ulterjuri mis-settur privat – l-attirar – huwa wiehed mill-oġġettivi ewlenin tal-EFSD. Madankollu, filwaqt li r-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li l-EFSD qiegħed jattira ammonti sostanzjali ta' finanzjament addizzjonali, inkluż il-kofinanzjament privat (aral-paragrafi 17 sa 20), ma fihx xi konklużjonijiet speċifiċi jew informazzjoni speċifika dwar il-prestazzjoni tal-EFSD f'termini ta' mobilizzazzjoni ta' fondi mis-settur privat inpartikolari.

22. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jipprevedi fehim aktar approfondit fir-rigward tal-prestazzjoni tal-EFSD fil-mobilizzazzjoni tal-fondi mis-settur privat. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jagħmel referenza għal fondi "purament" privati għall-kuntrarju ta' fondi minn istituzzjonijiet finanzjarji li, skont ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, jistgħu jiġu kklassifikati bħala privati bis-saħħa tal-programmi kbar ta' hrug ta' bonds ta' dawn l-istituzzjonijiet fuq is-swieq kapitali. B'mod partikolari, huwa josserva li l-proporzjon ta' fondi "purament" privati marbuta mal-ghotjiet ta' tahlit kellu t-tendenza li jkun relattivament baxx. Pereżempju, fl-Afrika Sub-Saharjana, huwa kien jirrappreżenta madwar 5-10 % tal-fondi totali l-oħra ⁽³⁵⁾. Ir-rapport josserva wkoll li l-garanziji jkun jistgħu potenzjalment jimmobilizzaw hafna aktar fondi "purament" privati, għalkemm dan jibqa' biss ipoteżi ⁽³⁶⁾. F'dan ir-rigward, huwa jirrakkomanda li s-settur privat jinqasam ulterjorment f'sottosegmenti, u li jiġu żviluppati pakketti għat-tnaqqis tar-riskju maħsubin apposta għal gruppi ta' investituri speċifiċi ⁽³⁷⁾. Fir-rapport ta' implimentazzjoni, il-Kummissjoni taċċetta dawn ir-rakkomandazzjonijiet ⁽³⁸⁾.

Il-konklużjonijiet tar-rapport ta' implimentazzjoni dwar l-addizzjonalità mhux finanzjarja u l-prestazzjoni tal-EFSD fit-twassil ta' prodotti innovattivi huma essenzjalment ibbażati fuq previżjonijiet

23. B'referenza għar-rapport ta' valutazzjoni esterna, ir-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li jidher li l-addizzjonalità fil-livell tal-proġetti hija b'saħħitha u ssostanzjata sew, iżda li f'tit li xejn hija kwantifikata ⁽³⁹⁾. Madankollu, informazzjoni aktar dettaljata fir-rapport ta' valutazzjoni esterna tindika li din il-konklużjoni fil-fatt tirriżulta minn s'tharriġ ta' informazzjoni *ex ante* li tinsab f'għadd ta' skedi informattivi tal-proġetti. Fuq il-bażi ta' dan l-istharriġ, ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li, għalkemm il-biċċa l-kbira tal-iskedi informattivi tal-proġetti jindikaw li hemm impatt pożittiv fuq hafna kriterji tal-addizzjonalità, element li jidher favorevoli hafna, jidher li hemm xi konfużjoni bejn l-addizzjonalità tal-proġetti nfushom u l-addizzjonalità tal-kontribuzzjoni li tingħatalhom mill-UE ⁽⁴⁰⁾.

24. Filwaqt li jkompli jsemmi r-rapport ta' valutazzjoni esterna, ir-rapport ta' implimentazzjoni josserva li, fil-livell tal-politika, hemm eżempji fejn l-EFSD appoġġa jew saħħah bidla fil-politika ⁽⁴¹⁾. Iżda ma hemm l-ebda evidenza solida li tappoġġa din il-konklużjoni. Il-konklużjoni tidher li hija bbażata fuq formulazzjoni użata fir-rapport ta' valutazzjoni esterna li fil-fatt ma tappoġġax dik il-konklużjoni. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jgħid li hemm xi eżempji fejn jenhtiegħ li tinkiseb ukoll politika dwar l-addizzjonalità, jiġifieri fejn il-proġett se jwassal għal, jew isahħah, jew jagħti espressjoni lil bidla fil-politika ⁽⁴²⁾. Iżda din mhix evidenza ta' bidliet fil-politika li qegħdin isehhu fir-realtà b'riżultat tal-EFSD.

25. Ir-rapport ta' implimentazzjoni wkoll fih konklużjonijiet similarment mhux sostanzjati dwar il-potenzjal tal-EFSD u, b'mod partikolari, tal-garanziji tiegħu, li jittestja u jiżviluppa prodotti finanzjarji ġodda ⁽⁴³⁾. Lanqas ma jispjega jew juri kif dan se jsehh fil-prattika.

26. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li l-EFSD kapaċi jstimula hafna forom ta' innovazzjoni fuq il-livell tal-proġetti. Huwa jikkwota għadd ta' eżempji ta' dan ⁽⁴⁴⁾. Madankollu, ir-rapport josserva wkoll li dawn l-eżempji kollha kienu jkun possibbli wkoll bl-użu ta' faċilitajiet ta' tahlit qabel ma kien jeżisti l-EFSD ⁽⁴⁵⁾.

⁽³⁴⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.1.

⁽³⁵⁾ Fil-paragrafu 39 tar-Rapport Speċjali Nru 16/2014 tagħna, ahna osservajna li l-finanzjament għal proġetti li rċewew appoġġ mill-faċilitajiet ta' investiment reġjonali kien ġie pprovdut, prinċipalment, minn banek istituzzjonali għall-iżvilupp, filwaqt li s-self mis-settur privat kien baxx.

⁽³⁶⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.1.

⁽³⁷⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet.

⁽³⁸⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet, Rilevanza.

⁽³⁹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.2.

⁽⁴⁰⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.2.

⁽⁴¹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.2.

⁽⁴²⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.2.

⁽⁴³⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.5.

⁽⁴⁴⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.3.

⁽⁴⁵⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, in-Nota 43 f'qiegħ il-paġna.

Peress li l-EFSD għadu fi stadju ta' implimentazzjoni bikri, mhuwiex possibbli tiġi vvalutata l-kontribut tiegħu għall-ilhuq tal-SDGs jew biex jiġu indirizzati l-kawżi ewlenin tal-migrazzjoni

27. Fost affarijiet oħra, l-EFSD għandu l-għan li jikkontribwixxi għall-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs) Ir-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li l-approċċ tal-EFSD huwa rilevanti hafna għall-"mudell il-gdid għall-finanzjament tal-iżvilupp dinji abbażi tal-SDGs", u għall-htigijiet ta' investiment taż-żewġ reġjuni kkonċernati (l-Afrika Sub-Saharjana u l-Viċinat tal-UE) ⁽⁴⁶⁾. Huwa jikkonkludi wkoll li l-fokus tal-politika u s-sensjela ta' proġetti tal-EFSD huma allinjati tajjeb mal-prijoritajiet u l-miri tal-SDGs ⁽⁴⁷⁾. Madankollu, ma jipprovi l-ebda informazzjoni fir-rigward ta' xi kontribuzzjoni reali li għamel l-EFSD għall-ilhuq tal-SDGs. Barra minn hekk, ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jagħmel l-ebda referenza partikolari għall-qerda tal-faqar.

28. L-EFSD huwa intenzjonat li jikkontribwixxi wkoll biex jiġu indirizzati l-kawżi soċjoekonomiċi speċifiċi tal-migrazzjoni, irawwem ir-riintegrazzjoni sostenibbli tal-migranti, u biex isahhah il-komunitajiet ta' tranżitu u daww ospitanti. Ir-rapport ta' implimentazzjoni sempliċement jikkwota l-ewwel ftehim ta' garanzija ffirmat bħala eżempju tajjeb ta' kif qeghdin jiġu indirizzati l-kawżi ewlenin tal-migrazzjoni (f'dak il-każ, bl-indirizzar tar-riskji għolja involuti f'selfiet lil imprendituri f'komunitajiet mhux moqdiin tajjeb f'pajjiżi ġirien tal-UE u tal-Afrika Sub-Saharjana). Huwa ma jipprovi l-ebda analiżi oħra u lanqas jislet xi konkluzjonijiet oħra.

29. L-EFSD huwa intenzjonat li jikkontribwixxi wkoll għall-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi billi jidderiegi l-investimenti għas-setturi li jippromwovu l-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih. Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jipprovi l-ebda informazzjoni speċifika dwar dan. B'mod partikolari, ma jipprovi l-ebda informazzjoni dwar il-progress lejn l-ilhuq tal-mira stabbilita għall-proporzjon minimu ta' finanzjament taht il-Garanzija tal-EFSD li qiegħed jintuża biex jiġu ffinanzjati proġetti ddedikati għall-azzjoni klimatika, l-enerġija rinnovabbli u l-effiċjenza fir-riżorsi (ara l-paragrafu 16).

30. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li l-proġetti appoġġati mill-EFSD mhumiex avvanzati biżżejjed biex tkun tista' titkejjel l-effettività tal-EFSD, bili l-proġetti ta' tahlit għadhom fl-istadju tal-implimentazzjoni bikri u l-biċċa l-kbira tal-programmi ta' garanzija għadhom ma gewx iffirmati ⁽⁴⁸⁾.

31. Ahna nosservaw li r-Regolament dwar l-EFSD dahal fis-seħh fl-aħhar ta' Settembru 2017. L-ewwel ftehim ta' garanzija gie ffirmat 15-il xahar wara, f'Diċembru 2018. Fl-2018, il-bord operattiv tal-Pjan ta' Investiment Estern (EIP) kien identifika 28 operazzjoni ta' garanzija ⁽⁴⁹⁾. Id-data ta' skadenza tar-Regolament dwar l-EFSD għall-iffirmar tal-ftehimiet ta' garanzija hija l-31 ta' Diċembru 2020 ⁽⁵⁰⁾. Iżda sa April 2020, mal-istituzzjonijiet finanzjarji kienu ġew iffirmati biss seba' ftehimiet ta' garanzija ⁽⁵¹⁾. Skont ir-Regolament dwar l-EFSD, ladarba jiġi ffirmat ftehim ta' garanzija, il-kontroparti eliġibbli mbagħad għandha sa' erba' snin biex tikkonkludi ftehimiet mas-shab ta' kofinanzjament mis-settur privat, mal-intermedjarji finanzjarji jew mal-benefiċjarji finali ⁽⁵²⁾. Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, l-implimentazzjoni tal-proġett imbagħad hija mistennija tiehu bosta snin.

32. L-EFSD għadu fi stadju ta' implimentazzjoni bikri wisq biex il-Kummissjoni tkun tista' tivvalutata l-kontribut tiegħu għall-ilhuq tal-SDGs jew biex jindirizza l-kawżi ewlenin tal-migrazzjoni.

Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jispjegax id-diskrepanzi li hemm bejn id-dati ta' skadenza tar-Regolament dwar l-EFSD u r-ritmu reali tal-implimentazzjoni

33. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li minkejja xi diffikultajiet, b'mod kumplessiv l-EIP u l-EFSD jinsabu fi stadju tajjeb, kumplessivament ⁽⁵³⁾, u li "l-holqien ta' programmi ta' dan id-daqs u daqstant innovattivi f'tali perjodu ta' żmien jista' jiġi qiegħed bħala mġaġġel [...] meta mqabbel ma' mekkaniżmi simili oħrajn" ⁽⁵⁴⁾.

34. Madankollu, ir-ritmu attwali tal-implimentazzjoni tal-EFSD, f'termini tal-konkluzjoni ta' ftehimiet ta' garanzija mal-istituzzjonijiet finanzjarji, jidher bil-mod wisq biex il-Kummissjoni tkun tista' tlahhaq tiffirma l-ftehimiet ta' garanzija kollha previsti qabel il-31 ta' Diċembru 2020, li hija d-data ta' skadenza stabbilita fir-Regolament dwar l-EFSD (ara l-paragrafu 31) ⁽⁵⁵⁾. Hemm ukoll diskrepanza bejn ir-rekwiżit stabbilit fir-Regolament dwar l-EFSD għat-tfassil ta' evalwazzjoni sal-31 ta' Diċembru 2019 u l-fatt li tali evalwazzjoni ma setgħetx titwettaq minhabba l-istadju ta' implimentazzjoni bikri tal-EFSD (ara l-paragrafi 7 sa 10).

⁽⁴⁶⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv u t-Taqsima 5.1.

⁽⁴⁷⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv u t-Taqsima 5.2.

⁽⁴⁸⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, in-Nota 28 f'qiegħ il-paġna.

⁽⁴⁹⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, l-Anness 3: Background on the EFSD and the EIP.

⁽⁵⁰⁾ L-Artikolu 8(2) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁵¹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽⁵²⁾ L-Artikolu 8(3) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁵³⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽⁵⁴⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽⁵⁵⁾ L-Artikolu 8(2) tar-Regolament dwar l-EFSD.

35. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jsemmi xi problemi ta' tmexxija operattiva li tqajmu matul l-intervisti li saru mal-persunal mid-Delegazzjonijiet tal-UE u l-istituzzjonijiet finanzjarji ⁽⁵⁶⁾, li bosta minnhom ikkawżaw dewmien fl-implimentazzjoni:

- Ir-rekwiżiti “orizzontali” tal-Kummissjoni ⁽⁵⁷⁾ kkawżaw dewmien sa 12-il xahar fl-ikkuntrattar ta' programmi ta' investment proposti biex jiġu koperti mill-Garanzija tal-EFSD.
- Iċ-ċikli tal-proġetti fi hdan l-istituzzjonijiet finanzjarji shab u l-Kummissjoni mhumieq dejjem sinkronizzati, allura l-proġetti jista' jkollhom bżonn jistennaw li jintlahaq stadju importanti fl-istituzzjoni shab qabel ikomplu, u dan jikkawża dewmien.
- Hamsa mis-seba' istituzzjonijiet finanzjarji li ġew intervistati qajmu kwistjonijiet ta' kapaċità – huma qalu li l-Kummissjoni kellha wisq ftit persunal speċjalizzat fil-qasam tal-bankarju u f'dak tal-kuntratti. B'rizultat ta' dan, ċerti proċessi ħadu wisq fit-tul, speċjalment għall-programmi ta' garanzija l-godda.

Xi problemi relatati mal-funzjonament u l-ġestjoni tal-EFSD mhumieq riflessi suffiċjentement fir-rapport ta' implimentazzjoni

Kriterji

36. L-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD jipprovdi li r-rapport ta' evalwazzjoni tal-Kummissjoni jrid ikun fih evalwazzjoni indipendenti esterna tal-applikazzjoni tar-Regolament dwar l-EFSD. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jiddeskrivi lilu nnifsu bħala bbażat fuq valutazzjoni esterna indipendenti, li kienet ġiet ikkummissjonata biex tagħti stampa indipendenti dwar l-istadju tal-bidu tal-implimentazzjoni tal-EFSD ⁽⁵⁸⁾.

37. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jislet hafna mill-konklużjonijiet tiegħu mir-rapport ta' valutazzjoni esterna. Madankollu, ahna nqisu li l-kwistjonijiet li ġejjin li tqajmu mir-rapport ta' valutazzjoni esterna, li huma sinifikanti f'termini tal-valutazzjoni tal-funzjonament inizzjali u l-ġestjoni tal-EFSD, mhumieq riflessi suffiċjentement fir-rapport ta' implimentazzjoni.

L-orjentazzjoni strateġika informali jdgħajjef it-trasparenza

38. L-istruttura ta' governanza tal-EFSD tinkludi Bord Strateġiku. Il-Bord inhloq biex “jappoġġja lill-Kummissjoni fl-istabbiliment ta' gwida strateġika u ta' miri ta' investment ġenerali, kif ukoll fl-iżgurar ta' kopertura ġeografika u tematika xierqa u diversifikata għat-twieqi ta' investment”, u biex “jappoġġja wkoll il-koordinazzjoni, il-komplementarjetà u l-koerenza bejn il-pjattaformi reġjonali, bejn it-tliet pilastru tal-PIE (EIP), bejn il-PIE u l-isforzi l-oħra tal-Unjoni dwar il-migrazzjoni u dwar l-implimentazzjoni tal-Aġenda 2030” ⁽⁵⁹⁾.

39. Skont l-Artikolu 5 tar-Regolament dwar l-EFSD, il-Bord Strateġiku għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Kummissjoni u tar-Rappreżentant Għoli, tal-Istati Membri kollha u tal-BEI, u jkun kopresedut mill-Kummissjoni u mir-Rappreżentant Għoli ⁽⁶⁰⁾. Il-Bord Strateġiku jrid jiltaqa' mill-inqas darbtejn fis-sena u, meta jkun possibbli, jadotta opinjonijiet b'konsens. Fejn ma jkunx jista' jintlahaq konsens, japplikaw id-drittijiet tal-vot. Id-drittijiet tal-vot huma stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tal-Bord Strateġiku. Il-minuti u l-aġendi tal-laqqhaq tal-Bord Strateġiku jridu jsiru pubbliċi ⁽⁶¹⁾. Ir-Regolament dwar l-EFSD jiddikjara li “matul il-perjodu ta' implimentazzjoni tal-EFSD, il-Bord Strateġiku għandu, mill-aktar fis possibbli, jadotta u jippubblika linji gwida li jstabbilixxu kif għandha tiġi żgurata l-konformità tal-operazzjonijiet tal-EFSD mal-oġġettivi u l-kriterji ta' eliġibiltà stabbiliti fl-Artikolu 9 [tar-Regolament dwar l-EFSD]” ⁽⁶²⁾. Dawn huma msejja hawn taht bħala l-“linji gwida ta' eliġibiltà”.

⁽⁵⁶⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 4.2.

⁽⁵⁷⁾ Dawn ir-“rekwiżiti orizzontali” huma sensiela ta' obbligi legali li l-istituzzjonijiet finanzjarji jridu jissodisfaw. Pereżempju, dawn jikkonċernaw id-drittijiet ta' aċċess li l-Qorti tal-Awdituri, il-Kummissjoni u l-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi għandhom għal informazzjoni miżmuma minn benefiċjarji tal-baġit tal-UE, il-miżuri ta' kontra l-ħasil tal-flus, il-ġurisdizzjonijiet li ma jikkooperawx, il-miżuri restrittivi tal-UE, il-konvenzjonijiet internazzjonali, il-mekkaniżmu għall-ilmenti, u l-obbligi ta' rappurtar, pubblikazzjoni, monitoraġġ u evalwazzjoni. Ara r-rapport ta' valutazzjoni esterna, in-Nota 57 f'qiegħ il-paġna.

⁽⁵⁸⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 4.

⁽⁵⁹⁾ Il-Premessi 16 u 17 tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁶⁰⁾ L-Artikolu 5(4) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁶¹⁾ L-Artikolu 5(5) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁶²⁾ L-Artikolu 5(7) tar-Regolament dwar l-EFSD.

40. Ghalkemm ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jikkonkludi li l-istruttura tal-governanza tal-EFSD tiffaċilita l-ġestjoni u s-shubija trasparenti u tikkonforma mar-Regolament tal-EFSD ⁽⁶³⁾, huwa josserva li, abbażi tas-settijiet ta' minuti disponibbli, kull sena kienet inżammet biss laqgħa waħda ⁽⁶⁴⁾.

41. Matul ix-xogħol tagħna ahna osservajna li l-adozzjoni tal-linji gwida ta' eliġibbiltà ma ssemmiet fl-ebda waħda mill-minuti tal-laqgħat tal-Bord Strateġiku ⁽⁶⁵⁾. Meta staqsejna lill-persunal tal-Kummissjoni dwar dawn il-linji gwida, huma rreferewna għad-dokumenti ta' referenza li ġejjin:

- il-gwida għall-Pjan ta' Investiment Estern,
- l-orjentazzjonijiet strateġiċi kif ippreżentati u diskussi fl-ewwel laqgħa tal-Bord Strateġiku,
- il-preżentazzjoni u l-adozzjoni ta' setturi fuq it-Twieqi ta' Investiment fl-ewwel laqgħa tal-Bord Strateġiku,
- il-Linji Gwida dwar il-Garanzija tar-Riskji tal-EFSD ippreżentati wkoll lill-ewwel Bord Operattiv b'opinjoni bil-miktub mill-BEI skont l-Artikolu 9(4) tar-Regolament dwar l-EFSD,
- id-Deċiżjoni dwar it-twieqi ta' investiment,
- il-minuti tal-Bord Operattiv.

Filwaqt li whud minn dawn id-dokumenti tassew jipprovdu xi elementi ta' gwida biex jiġi żgurat li l-operazzjonijiet tal-EFSD jikkonformaw mal-oġettivi u l-kriterji ta' eliġibbiltà stabbiliti fl-Artikolu 9 tar-Regolament dwar l-EFSD, mhuwiex ċar, abbażi tal-minuti tal-laqgħat tal-Bord Strateġiku, jekk uhud minnhom kinux ġew formalment adottati. Barra minn hekk, bosta minnhom ma kinux ġew ippubblikati.

Il-portafoll attwali tal-programmi ma jirriflettix l-intenzjoni li tiġi żgurata koperatura tematika diversifikata

42. Il-Bord Strateġiku tal-EFSD "(...) għandu wkoll jappoġġja lill-Kummissjoni fl-iffissar tal-miri ta' investiment globali fir-rigward tal-użu tal-Garanzija tal-EFSD u jimmonitorja kopertura ġeografika u tematika adegwata u diversifikata għat-twieqi ta' investiment, filwaqt li jagħti attenzjoni speċjali lill-pajjiżi li jiġu identifikati li qed jesperjenzaw fragilità jew kunflitt, l-LDCs u l-pajjiżi fqar b'dejn għoli" ⁽⁶⁶⁾.

43. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jindika li l-portafoll tal-programmi appoġġati mill-EFSD kien konċentrat fuq għadd limitat ta' setturi u SDGs. Fl-eżempju partikolari tal-Pjattaforma ta' Investiment għall-Afrika, kważi 80 % tal-allokazzjonijiet ta' għotjiet ta' tahlit fl-Afrika Sub-Saharjana marru għal proġetti ta' infrastruttura, filwaqt li ammonti żgħir biss marru għand setturi oħra bħall-iżvilupp tas-settur privat, it-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, l-agrikoltura, il-foresterija, u l-iżvilupp urban ⁽⁶⁷⁾. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jirrakkomanda li jenhtieg li l-portafoll tal-EFSD jiġi mmanigġjat biex tingħata prominenza akbar lil setturi oħra tal-SDGs bħad-digitalizzazzjoni, il-bliet sostenibbli u l-agrikoltura ⁽⁶⁸⁾.

44. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jaċċetta din ir-Rakkomandazzjoni, iżda jqis li, bil-ħolqien ta' twieqi speċifiċi għall-agrikoltura, id-digitalizzazzjoni u l-bliet sostenibbli fi hdan il-garanzija tal-EFSD, il-Kummissjoni għamlet pass importanti biex tinkoraġġixxi l-investiment f'dawn l-oqsma. Huwa jagħmel ukoll referenza għall-prinċipju tal-"politika l-ewwel" li jrid jiġi segwit taht l-EFSD+ propost ⁽⁶⁹⁾, ⁽⁷⁰⁾.

L-ghodod tal-valutazzjoni tar-riskju għall-ipprezzar tal-garanziji jehtieg li jiġu żviluppati aktar

45. L-istrumenti li jistgħu jiġu appoġġati mill-Garanzija tal-EFSD, kif elenkati fl-Artikolu 10(1) tar-Regolament dwar l-EFSD, għandhom diversi livelli ta' riskju inerenti. B'mod partikolari, is-self fil-valuta lokali u l-partecipazzjoni f'ekwità għandhom riskju inerenti għoli hafna.

⁽⁶³⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, is-Sommarju Eżekuttiv.

⁽⁶⁴⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, l-Anness 2.

⁽⁶⁵⁾ Ahna kkonsultajna l-minuti ppubblikati tal-erba' laqgħat tal-Bord Strateġiku li nżammu bejn it-28 ta' Settembru 2017 u t-22 ta' Jan-
nar 2020.

⁽⁶⁶⁾ L-Artikolu 5(2) tar-Regolament dwar l-EFSD.

⁽⁶⁷⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 3.2.

⁽⁶⁸⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, Sommarju Eżekuttiv, ir-Rakkomandazzjoni 3.

⁽⁶⁹⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet.

⁽⁷⁰⁾ Ara n-Nota 13 f'qiegħ il-paġna għal aktar informazzjoni dwar l-EFSD+.

46. Fir-Rapport Annwali tagħna għas-sena finanzjarja 2017, ahna indikajna li, għall-kuntrarju tal-FEIS, fejn il-BEI huwa effettivament l-uniku intermedjarju, l-EFSD jippermetti lil organizzazzjonijiet internazzjonali u korpi ohra fis-settur privat jitrażmettu l-benefiċċji tal-Garanzija tal-UE u eventwalment jagħmlu talba għaliha. Għaldaqstant, għalissa l-EFSD huwa l-eżempju l-aktar estensiv, f'termini tal-firxa ta' shab, tad-delegazzjoni ta' setgħat f'dak li jirrigwarda t-tehid ta' impenji fisem il-baġit tal-UE ⁽⁷¹⁾.

47. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li l-valutazzjonijiet tar-riskju bikrija tal-programmi ta' investiment proposti użaw *data* li tissuggerixxi riskju għoli u għalhekk prezz ta' garanzija għoli li għandu jithallas mill-istituzzjonijiet finanzjarji lill-Kummissjoni. Huwa jirrakkomanda li tiġi rieżaminata l-għażla tad-database użata għall-valutazzjoni tar-riskju ⁽⁷²⁾.

48. Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna josserva li, fir-rigward tal-għażla tad-database għall-valutazzjoni tar-riskju, il-Kummissjoni, f'kooperazzjoni ma' esperti, tinsab fil-proċess li tiżviluppa software apposta li jkun jgħin l-immudellar tar-riskji taht il-garanzija tal-EFSD +, fejn tirrikonoxxi l-isfidi speċifiċi fil-pajjiżi fil-fażi tal-iżvilupp u ffażi ta' tranżizzjoni u tissokta tibni fuq id-*data* tal-Baži tad-*Data* tar-Riskji fis-Swieq Emerġenti (GEMs) ⁽⁷³⁾.

49. Peress li diġà ġew iffirmati bosta ftehimiet ta' garanzija mal-istituzzjonijiet finanzjarji, (ara l-paragrafu 31), ahna nqisu li l-kisba ta' għodod, metodi u għarfien expert robusti għall-valutazzjoni tar-riskju, hija kwistjoni kritika.

KUNSIDERAZZJONIJET ADDIZZJONALI DWAR IL-QAFAS TA' EVALWAZZJONI U MONITORAĠĠ TAL-EFSD

Kriterji

50. Skont il-prinċipji tar-Regolamentazzjoni ahjar ⁽⁷⁴⁾, il-Kummissjoni hija impenjata li tivvaluta b'mod rigoruż l-impatt tal-leġiżlazzjoni li qed tiġi fformulata, inklużi emendi sostanzjali introdotti matul il-proċess leġiżlattiv, sabiex id-deċiżjonijiet politiċi jkunu infurmati tajjeb u bbażati fuq l-evidenza ⁽⁷⁵⁾. Għal dan il-fini, il-Kummissjoni impenjat lilha nfisha wkoll li ttwettaq valutazzjonijiet tal-impatt tal-inizjattivi leġiżlattivi u mhux leġiżlattivi, l-atti delegati u l-miżuri ta' implimentazzjoni tagħha, li huma mistennija li jkollhom impatti ekonomiċi, ambjentali jew soċjali sinifikanti. B'mod partikolari, l-inizjattivi inklużi fil-Programm ta' Hidma tal-Kummissjoni jew fid-dikjarazzjoni kongunta jridu jkunu akkumpanjati minn valutazzjoni tal-impatt ⁽⁷⁶⁾. Xi eċċezzjonijiet għal din ir-regola huma stabbiliti fil-linji gwida għal Regolamentazzjoni ahjar, inklużi l-kazijiet fejn hemm imperattivi politiku biex jittiehed pass ta' malajr jew emergenza li tehtieg rispons rapidu ⁽⁷⁷⁾.

51. L-evalwazzjonijiet iridu jivvalutaw l-impatti ekonomiċi, soċjali u ambjentali sinifikanti kollha tal-interventi tal-UE (b'enfażi partikolari fuq dawk identifikati f'valutazzjonijiet preċedenti tal-impatt) ⁽⁷⁸⁾.

52. Fir-Rapport Analitiku Nru 2/2020 tagħna, ahna kkunsidrajna li jenhtieg li l-Kummissjoni tnaqqas l-għadd ta' eċċezzjonijiet għar-regoli ġenerali dwar il-htieġa għall-konsultazzjoni pubblika, il-valutazzjoni tal-impatt u l-evalwazzjoni ⁽⁷⁹⁾.

53. Fir-Rapport Speċjali Nru 21/2015 tagħna, ahna shaqna li, sabiex tiġi stabbilita l-kredibbiltà tal-ghajnuna għall-iżvilupp, b'mod partikolari fir-rigward tal-istrumenti użati, il-metodi għat-twassil tal-ghajnuna u l-fondi kkonċernati, huwa essenzjali li r-risultati miksuba b'dan l-appoġġ jistgħu jintwerew ⁽⁸⁰⁾.

⁽⁷¹⁾ Ir-Rapport Annwali tal-Qorti tal-Awdituri dwar l-implimentazzjoni tal-baġit għas-sena finanzjarja 2017, flimkien mar-risposti tal-istituzzjonijiet, il-paragrafu 2.41 (ĠU C 357, 4.10.2018, p. 1).

⁽⁷²⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, it-Taqsima 4.3.

⁽⁷³⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 6.

⁽⁷⁴⁾ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni: "Regolamentazzjoni ahjar għal riżultati ahjar – Aġenda tal-UE" (COM(2015) 215 final tad-19.5.2015).

⁽⁷⁵⁾ L-istqarrija għall-istampa tal-Kummissjoni dwar l-Aġenda għal Regolamentazzjoni Ahjar: It-tishih tat-trasparenza u l-iskrutinju għal leġiżlazzjoni ahjar tal-UE, id-19 ta' Mejju 2015.

⁽⁷⁶⁾ Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet; it-13 ta' April 2016 (ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1).

⁽⁷⁷⁾ Regolamentazzjoni ahjar: linji gwida u sett ta' għodod, ara "Better regulation guidelines – Better regulation in the Commission", il-Kapitolu I, il-Kaxxa 1.

⁽⁷⁸⁾ Regolamentazzjoni ahjar: linji gwida u sett ta' għodod, ara "Guidelines on evaluation (including fitness checks) and key requirements", il-Kapitolu VI, il-Kaxxa "Key requirements".

⁽⁷⁹⁾ Ir-Rapport Analitiku Nru 2/2020: "It-tfassil tal-liġijiet fl-Unjoni Ewropea wara kważi 20 sena ta' Regolamentazzjoni Ahjar", il-paragrafu 9.

⁽⁸⁰⁾ Ir-Rapport Speċjali Nru 21/2015: "Analiżi tar-riskji relatati ma' approċċ orjentat lejn ir-riżultati, għal azzjoni tal-UE fl-iżvilupp u l-kooperazzjoni", il-paragrafu 4 (ĠU C 428, 19.12.2015, p. 9).

Il-proposta għall-istabbiliment tal-EFSD ma kinitx akkumpanjata minn valutazzjoni tal-impatt

54. Għalkemm il-Pjan ta' Investiment Estern, inkluż l-EFSD, deher fid-Dikjarazzjoni Kongunta dwar il-prijoritajiet leġislattivi tal-UE għall-2017⁽⁸¹⁾, il-proposta tal-Kummissjoni għal Regolament dwar l-EFSD ma kinitx akkumpanjata minn valutazzjoni tal-impatt shiha⁽⁸²⁾. Skont il-persunal tal-Kummissjoni, din kienet eċċezzjoni ggustifikata mill-htieġa politika qawwija li jithaffef il-pass rigward l-EFSD b'rispons għall-kriżi tal-migrazzjoni.

55. Skont il-linji gwida tal-Kummissjoni għal Regolamentazzjoni ahjar, l-evalwazzjonijiet iridu jivvalutaw l-impatti ekonomiċi, soċjali u ambjentali sinifikanti kollha tal-interventi tal-UE, b'enfażi partikolari fuq dawk identifikati f'valutazzjonijiet preċedenti tal-impatt. Ahna nqisu li n-nuqqas ta' valutazzjoni tal-impatt għar-Regolament dwar l-EFSD jirrinforza l-htieġa li ssir valutazzjoni shiha tal-EFSD⁽⁸³⁾.

L-użu u l-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD għadhom ma ġewx evalwati

56. L-Artikolu 17(2) tar-Regolament dwar l-EFSD jirrikjedi illi l-Kummissjoni tevalwa l-użu u l-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD sal-31 ta' Diċembru 2019 u kull tliet snin wara. Sal-lum, ma saret l-ebda evalwazzjoni ta' dan it-tip.

57. Meta staqsejna dwar din l-evalwazzjoni, il-persunal tal-Kummissjoni irreferienza għar-rapport ta' implimentazzjoni, ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, ir-Rapport tal-Kummissjoni dwar il-ġestjoni tal-Fond ta' Garanzija tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli⁽⁸⁴⁾ u l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-identità tal-manijer tal-assi għall-fond ta' proviżjonament komuni f'konformità mal-Artikolu 212 tar-Regolament Finanzjarju 2018/1046⁽⁸⁵⁾. Madankollu, l-ebda wiehed minn dawn id-dokumenti ma jipprovdi evalwazzjoni tal-użu u tal-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD.

- Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jagħmilx referenza għall-Artikolu 17(2) tar-Regolament dwar l-EFSD, u ma jipprovdi l-ebda informazzjoni dwar l-użu jew il-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD.
- Għalkemm ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jikkonkludi li l-Fond ta' Garanzija tal-EFSD jikkonforma mar-rekwiżiti tar-Regolament dwar l-EFSD, huwa ma jkomplix jevalwa l-użu jew il-funzjonament tiegħu.
- Ir-Rapport mill-Kummissjoni dwar il-ġestjoni tal-Fond ta' Garanzija tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli ġie ppubblikat fil-31 ta' Lulju 2020. Huwa rapport ta' ġestjoni bil-ghan li jissodisfa r-rekwiżiti tal-Artikolu 16(3) tar-Regolament dwar l-EFSD.
- Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-identità tal-manijer tal-assi għall-fond ta' proviżjonament komuni f'konformità mal-Artikolu 212 tar-Regolament Finanzjarju 2018/1046 ma tipprovdi l-ebda evalwazzjoni dwar l-użu jew il-funzjonament tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD.

58. Fil-fehma tagħna, pereżempju, il-kwistjonijiet li ġejjin huma dawk li kien imisshom tqajmu fi kwalunkwe evalwazzjoni tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD iżda d-dokumenti elenkati hawn fuq ma jindirizzawhomx.

- l-adegwatezza tal-livell tal-finanzjament tal-UE allokat lill-Fond ta' Garanzija biex ikopri b'mod effiċjenti l-operazzjonijiet iggarantiti mill-EFSD,
- l-adegwatezza tar-rata fil-mira tal-Fond ta' Garanzija (attwalment stabbilita frata ta' 50 % tal-obbligi ta' garanzija totali tal-UE), u
- l-adegwatezza tal-mekkaniżmu ta' proviżjonament tal-Fond ta' Garanzija f'termini ta' puntwalità u kosteffiċjenza.

⁽⁸¹⁾ Dikjarazzjoni kongunta tal-Kummissjoni Ewropea, il-Kunsill u l-Parlament: "Dikjarazzjoni Kongunta dwar il-prijoritajiet leġislattivi tal-UE għall-2017, 13.12.2016.

⁽⁸²⁾ Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli (EFSD) u t-twaqqif tal-Garanzija tal-EFSD u tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD (COM(2016) 586 finali tal-14.9.2016).

⁽⁸³⁾ Regolamentazzjoni ahjar: linji gwida u sett ta' għodod, ara "Guidelines on evaluation (including fitness checks) and key requirements", il-Kapitolu VI, il-Kaxxa "Key requirements".

⁽⁸⁴⁾ Ir-Rapport mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Qorti tal-Awdituri dwar il-ġestjoni tal-Fond ta' Garanzija tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli (COM(2020) 346 finali tal-31.7.2020.)

⁽⁸⁵⁾ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-identità tal-manijer tal-assi għall-fond ta' proviżjonament komuni f'konformità mal-Artikolu 212 tar-Regolament Finanzjarju 2018/1046 (COM/2020/130 finali tal-25.3.2020).

Dghufijiet fil-qafas tar-riżultati

59. Il-Qafas tar-Riżultati tal-UE fl-Iżvilupp u l-Kooperazzjoni Internazzjonali, li tnieda fl-2015 u ġie rivedut fl-2018, huwa għodda tal-Kummissjoni li jintuża biex jingabru u jitkejlu r-riżultati miksuba meta mqabbla ma' objettivi strateġiċi ⁽⁸⁶⁾. Fost affarijiet ohra, huwa jservi ta' bażi għar-rappurtar tar-riżultati tal-indikaturi inklużi fil-pjanijiet strateġiċi u fil-pjanijiet ta' ġestjoni tad-Direttorat Ġenerali tal-Kummissjoni għall-Kooperazzjoni Internazzjonali u l-Iżvilupp ⁽⁸⁷⁾.

60. Ir-rapport ta' implimentazzjoni jikkonkludi li, filwaqt li t-tfassil tal-qafas ta' monitoraġġ tal-EFSD huwa allinjat mal-Qafas tar-Riżultati tal-UE fir-rigward tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp, jenhtieg li jsir titjib tal-kapaċità tiegħu li jipproduċi data li tkun tista' tiġi kkonsolidata u aggregata, b'kunsiderazzjoni ta' dan li ġej ⁽⁸⁸⁾.

— Il-metodoloġija li tintuża biex jiġu kkalkulati whud mill-indikaturi li ġew proposti għad trid tiġi miftiehma.

— L-indikaturi ewlenin tas-settur ma jistgħux jitqabblu faċilment, u l-valur miżjud tagħhom huwa limitat.

— It-tensjonijiet bejn il-htigijiet ta' rappurtar tal-Kummissjoni u s-sistemi proprji u l-approċċ għall-monitoraġġ tal-istituzzjonijiet finanzjarji jżidu l-ispejjeż u jinkoraġġixxu fokus idjaq fuq bażi komuni (indikaturi simili jew komparabbli).

61. Barra minn hekk, ir-rapport ta' valutazzjoni esterna jindika li l-EFSD jista' ma jkunx kapaċi jimmonitorja l-prestazzjoni meta mqabbla ma' indikaturi tal-ġeneru u indikaturi trażversali ohra minhabba limitazzjonijiet fil-qafas ta' monitoraġġ ⁽⁸⁹⁾.

62. Fir-Rapport Speċjali Nru 21/2015 tagħna, ahna osservajna li n-nuqqas ta' armonizzazzjoni bejn l-istrumenti ta' twassil tal-ghajnuna, l-oqfsa tar-riżultati u l-istrutturi ta' obbligu ta' rendikont tas-shab għall-iżvilupp jista' jiġġenera ineffiċjenzi u lakuni fl-obbligu ta' rendikont ⁽⁹⁰⁾. Ahna nqisu li dan ir-riskju huwa oghla għall-EFSD, fejn il-kapaċità tal-Kummissjoni biex tqis l-użu tal-fondi mill-UE se tiddependi fil-biċċa l-kbira tagħha fuq data u rapporti pprovduti mill-istituzzjonijiet finanzjarji u s-shab tagħhom fis-settur privat.

KONKLUŻJONIJET

63. Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jissodisfax xi rekwiżiti bażiċi tal-Artikolu 17(1) tar-Regolament dwar l-EFSD. Dan mhuwiex ir-riżultat ta' evalwazzjoni, iżda pjuttost ta' valutazzjoni limitata tal-funzjonament inizjali tal-EFSD, il-ġestjoni tiegħu u l-kontribut effettiv tiegħu għall-iskop u l-objettivi tar-Regolament dwar l-EFSD. Għad irid jitwettaq rieżaminar tal-proċessi tan-negozju tal-EFSD. Ir-rapport ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni ġie ppreżentat tmien xhur wara t-tmiem tal-perjodu kopert mill-valutazzjoni esterna u hames xhur wara d-data ta' skadenza stabbilita fir-Regolament dwar l-EFSD għall-evalwazzjoni tal-Kummissjoni.

64. Lċ-ċifra medja ta' ingranaġġ finanzjarju li tidher fir-rapport ta' implimentazzjoni bhala indikatur tal-kapaċità tal-EFSD li jimmobilizza investimenti addizzjonali mhix affidabbli suffiċjentement, u tista' tiġi stmata b'mod eċċessiv. Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jipprovi l-ebda informazzjoni speċifika dwar il-prestazzjoni tal-EFSD meta jattira finanzjament mis-settur privat jew irendi prodotti innovattivi, u l-konkluzjonijiet tiegħu dwar l-addizzjonalità mhux finanzjarja huma bbażati fuq previzjonijiet.

65. L-EFSD għadu fi stadju ta' implimentazzjoni bikri wisq biex tkun tista' ssir valutazzjoni preċiża ta' kwalunkwe kontribut li huwa jista' jagħti għall-ilhuq tal-SDGs. Ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jipprovi l-ebda informazzjoni dwar kif l-EFSD qiegħed jidderiegi investimenti lejn setturi li javvanzaw il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih. Lanqas ma jipprovi informazzjoni dwar il-progress li sar lejn l-ilhuq tal-mira stabbilita għall-proporzjon minimu ta' finanzjament mill-Garanzija tal-EFSD iddedikat għall-azzjoni klimatika, l-enerġija rinnovabbli u l-effiċjenza fir-riżorsi.

66. Ghalkemm ir-rapport ta' implimentazzjoni jivvaluta b'mod pożittiv il-heffa tal-implimentazzjoni tal-EFSD, ma jirrikonossix u ma jispjegax id-diskrepanzi li hemm bejn id-dispożizzjonijiet regolatorji u r-ritmu reali tal-implimentazzjoni.

67. Xi kwistjonijiet li tqajmu mill-kontenut tar-rapport ta' valutazzjoni esterna, li huma sinifikanti f'termini tal-valutazzjoni tal-funzjonament inizjali u l-ġestjoni tal-EFSD, mhumix riflessi suffiċjentement fir-rapport ta' implimentazzjoni. B'mod partikolari dawn jikkoncernaw il-funzjonament tal-Bord Strateġiku fir-rigward tar-rekwiżiti tar-Regolament dwar l-EFSD, il-konsistenza bejn il-portafoll ta' programmi attwali u l-intenzjoni li tiġi żgurata kopertura tematika diversifikata, kif ukoll il-htieġa li jinkisbu għodod, metodi u għarfien esperti robusti tal-valutazzjoni tar-riskju għall-ipprezzar tal-garanziji.

⁽⁸⁶⁾ Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal, "A Revised EU International Cooperation and Development Results Framework in line with the Sustainable Development Goals of the 2030 Agenda for Sustainable Development and the New European Consensus on Development" (SWD(2018) 444, 11.10.2018), it-Taqsima 2.

⁽⁸⁷⁾ *Idem*, Introduzzjoni.

⁽⁸⁸⁾ Ir-rapport ta' implimentazzjoni, it-Taqsima 5.3.

⁽⁸⁹⁾ Ir-rapport ta' valutazzjoni esterna, Sommarju Eżekuttiv.

⁽⁹⁰⁾ Ir-Rapport Speċjali Nru 21/2015, il-paragrafu 80.

68. Minbarra evalwazzjoni tal-funzjonament inizjali, il-ġestjoni u l-effettività tal-EFSD, jonqsu xi elementi ewlenin fil-qafas ta' evalwazzjoni u ta' monitoraġġ tal-EFSD. B'mod partikolari, ir-Regolament dwar l-EFSD ma kienx sugġett għal valutazzjoni tal-impatt, għad jonqos li ssir evalwazzjoni tal-Fond ta' Garanzija tal-EFSD u, kif huwa rikonoxxut mir-rapport ta' implimentazzjoni, il-qafas tar-riżultati tal-EFSD jehtieg jittejjeb.

Din l-Opinjoni giet adottata mill-Awla III, immexxija mis-Sinjura Bettina JAKOBSEN, Membru tal-Qorti tal-Awdituri, permezz ta' proċedura eċċezzjonali, fit-3 ta' Settembru 2020.

Għall-Qorti Ewropea tal-Awdituri

Klaus-Heiner LEHNE

Il-President
